

L'ESQUELLA DE LA TORRETTAIXA

PERTANY A LA REVISTA
L'ATENEU BARCELONIN

—¡Au! amunt i crits! Totes les armes són bones per tal d'ensorrar la República...
Per altra banda, ella bada molt.

ana

VIES URINÀRIES
Impureses de la sang-Debilitat nerviosa

Prou sofrir inutilment de les dites malalties gràcies al meravellós descobriment dels

Medicaments del Dr. SOIVRE

Vies urinàries: *Blenorragia* (Purgacions) amb totes les seves manifestacions, *uratrítis*, *prostatitis*, *orquitis*, *cistitis*, *gota militar*, etc. de l'home, *vulvitis*, *vaginitis*, *metritis*, *uretritis*, *cistitis*, *anexitis*, *fluxos*, etc.; de la dona, per cròniques i rebels que siguin es gaureixen aviat i radicalment amb els **Caixets del Doctor Solvré**, als malalts es gaureixen ells sols, sense injeccions, lavatges, ni aplicació de sondes ni bugies, etc., tan perillós sempre i que necessiten sempre la presència del metge, i ningú no s'assabenta de la seva malaltia. **Venda: 6'60 ptes. caixa.**

Impureses de la sang: *Sífilis* (avariosis), *eczemes*, *herpes*, *úlceres varicoses* (llagues de les cames) *erupcions*, *escrofuloses*, *eritemes*, *acne urticària*, etc., malalties que tenen per causes humors, vicis o infeccions de la sang, per cròniques i rebels que siguin es gaureixen aviat i radicalment amb les **Pildores depuratives del Dr. Solvré**, que són la medicació depurativa ideal i perfecta, perquè actuen regenerant la sang, la renoven augmentant-se totes les energies de l'organisme i fomenten la salut, resolent amb poc temps totes les úlceres, llagues grans, floronsos, supuració de les mucoses, caiguda del cabell, inflamacions en general, etc., restant la pell neta i regenerada, el cabell brillant i abundant, no deixant o l'organisme rastre del passat. **Venda: 6'60 ptes. flascó.**

Debilitat nerviosa: *Impotència* (manca de vigor sexual), *polucions nocturnes*, *espermatòria*, (pèrdues seminals), *cansament mental*, *pèrdua de la memòria*, *mal de cap*, *debilitat muscular*, *fatiga corporal*, *tremolors*, *palpitacions*, *trastorns nerviosos*, *de la dona* i totes les manifestacions de la *Neurastènia*, o esgotament nerviós, per crònics i rebels que siguin, es gaureixen aviat i radicalment amb les **Gràncies potencials del Dr. Solvré**. Més que un medicament són un aliment essencial del cervell, medul·la i tot el sistema nerviós. Recomanades especialment als esgotats, a la joventut, per tota mena d'excessos (vells a 'cap eda'), per a recobrar íntegrament totes les seves funcions i servir fins a l'extrem vellesa, sense forçar l'organisme, el vigor sexual de l'edat. **Venda: pessetes 6'60 el flascó.**

Venda en les principals farmàcies d'Espanya Portugal i les Amèriques

NOTA.— Tots els pacients de vies urinàries, impureses de la sang o debilitat nerviosa, adreçant-se i remetent 0'50 ptes, en segells per al franquex a **Oficines Laboratori Sókatarg, carrer del Ter, 16, telèfon 50791 S. M. Barcelona**, rebran gratis un llibre explicatiu sobre l'origen, desentrotllament, tractament i guariment de dites malalties.

FEROXYL
Específic de l'
ASTENIA GENITAL (IMPOTENCIA)
(MANCA DE VIGOR SEXUAL)

De la eyaculació prematura (pèrdues seminals); de la Feblesa y molt efecàs per a combatre la NEURASTENIA, en totes les seves manifestacions.

Es el més poixant estimulant de l'activitat neuro-espino-médulo-genital. Sinérgic i homo-estimulasa de les glándules intersicials. Producte pluriglandular, completament inofensiu. Mai perjudica, ni lesiona cap orgue, ni el funcionament dels mateixos.

No conté, ni estricnina, ni fòsfurs, ni cantárides, ni cap altre medicament excitant.

PRODUCTE MAGNE E INSUSTITUIBLE PER A RECOPRAR LA PERDUDA FELICITAT CONJUGAL. PROSPECTES GRATIS

Laboratori Farmacològics del Dr. W. Dutrem
Alt de Sant Pere, 50 - BARCELONA - Telèfon 18631

Preu: 21'75 ptes.

nif
d'E
d'A
a v
ma
lític
teix
fan
fan
tes,
el c
bar
el s
bira
I
dret
les e
que
rosa
L
lem
nar-s
Els
sar e
rà q
el se
fensa

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona:

Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

CRÓNICA

Mentre l'Esquerra passa el temps...

ENTRE l'Esquerra passa el temps, el perd en lluites internes, les Dretes prenen l'ofensiva.

Fa un any que ningú no gosava parlar de monarquisme. Ara ja se'n parla obertament.

Fa un any que les maniobres de la reacció es feien subterrànies. Ara es treballa en ple carrer.

L'atzar d'un tema teatral religiós (la *Santa Teresa*, del poeta Eduard Marquina) féu veure com podia servir el teatre per fer ma-

nifestacions reaccionàries. Ara ja veiem que arreu d'Espanya s'estrenen obres de santedat (*Sant Francesc d'Assís*, *Santa Tereseta del Nen Jesús*). Preparem-nos a veure en escena *Sant Ignasi de Loiola* i *Torque-*

mada. Les Esglésies obren les portes per sermonejar políticament. Els monàrquics llancen proclames; es vesteixen amb samarretes grogues i corbates vermelles; fan sortir setmanaris monàrquics. Les Esquerres, què fan mentrestant?

No neguem,—com a fervents liberals i demòcrates,—el dret dels monàrquics a ésser monàrquics, ni el dels religiosos a ésser religiosos; això, malgrat la barreja de política i de religió que es fa. Remarquem el silenci passat i el moviment d'ara, produït per l'albirament, fantasiós o no fantasiós, de possibilitats.

I ho remarquem perquè l'actitud mossegaira de les dretes contrasta visiblement amb l'actitud refiada de les esquerres, que van fent, que van passant el temps, que semblen dormir en una ben regada digestió saborosa.

L'Esquerra segura,—i en parlar de l'Esquerra parlem de molts dels seus dirigents—, no ha semblat adonar-se que li calgués pensar a defensar-se de l'enemic. Els polítics esquerrans n'han tingut prou amb defensar el lloc conquerit, de l'embranchida de l'altre esquerra que els ha semblat que els el podia prendre. Tot el seu treball ha estat aquest: L'esquerra dirigent defensant-se de l'esquerra amb possibilitat d'anar amunt

ja per mereixements personals, ja per serveis polítics. I això explica que tot el treball d'Esquerra—el retribuit, s'entén—l'hagin d'haver fet els quatre enlairats. I això explica les lluites internes entre dirigents: la formació de grups. I això explica que un partit que s'emportà un sufragi meravellós hagi anat davallant, davallant, fins a permetre que els contraris, als dos anys d'un ensorrament complet i d'un silenci imposat que semblava definitiu, puguin tornar a treure el cap i aixecar la veu amb abrandada supèrbia confiada.

L'Esquerra per l'Esquerra no ha tingut temps de realitzar res. L'Esquerra, amb por dels esquerrans, ha fet tota mena de tractes i ha tingut les més productives complaences per als seus contraris. Si algú s'ha cotit en aquesta Esquerra, que s'ha anat desfent, ha estat l'esquerra fet per les circumstàncies o l'enemic vingut del camp més oposat, ajupit avui, enemic sempre, i que demà tornarà a treure les urpes.

Una lluita esquerrana de compactació; un atac per atac a l'enemic comú, aquesta Esquerra no l'ha pogut pas donar. ¿I com l'havia de poder donar si sempre ha viscut nedant entre dues aigües, si de l'acte demagògic ha saltat a l'afalac capitalista, si de la promesa a l'obrer ha passat a permetre l'escandalós apujament de les tarifes dels tramvies,—vehicle de pobres—etc., etc.?

Què ens presentarà un balanç de l'actuació de les Esquerres? Ben poca cosa. ¿Escoles? Sí! Un començ de cultura que els qui presumien de cultura han tingut cura de desacreditar, provant-nos que si les escoles no tenen una continuació en la societat, ben poc és el seu efecte. Què més? ¿L'espectacle d'uns quants senyors enriquits i d'una allau d'homenatges i d'anats? ¿La constatació que una cosa és ésser esquerra de nom i una altra esquerra de fets?

Ben poca cosa com a balanç de dos anys d'actuació i amb el deure de provar que els temps nous es diferenciaven dels altres.

Perquè no s'ha pogut establir aquesta diferenciació, les dretes tornen a presentar batalla, enardides, agosarades. Ja en el panorama de la Península s'albiraven altra vegada les siluetes que semblaven desaparegudes, des del generalot—esperó de ferro—, fins als Honoris Mairas, el clown Muñoz Seca i la infel·lig Millan Astrany, la de les obres imbècils i la gran creu al pit.

Tots tornen, i tornen més plens de verí que mai, més disposats a enfonsar-nos les ungles que mai.

Mentrestant, l'Esquerra passa el temps, l'Esquerra lluita amb els esquerrans, els dirigents de l'Esquerra defensen el tall i ensenyen les dents perquè no hi hagi qui s'apropi a la menjadora.

Un meravellós panorama i una gran esperança!

—Ha fet bé de venir, senyoret; vull que vegi aquells ànecs muts que no fan més que cridar.

GLOSSARI

JA ERA HORA!

Des de les planes de L'ESQUELLA i, anteriorment, des d'una publicació, hem bregat perquè fos ben aviat un fet la cessió a Barcelona del castell de Montjuïc. Era un deure de justícia, una reparació obligada a la ciutat ofesa i un compromís contret pels homes de la República.

Ens dol haver-ho de dir; però fins ara, ningú no n'ha fet cas, ni el partit governant d'ací ni les organitzacions socials i polítiques que sembla propugnen per ideals d'alliberament i de dignificació ciutadana. Tampoc no se n'han preocupat gens ni mica, l'Ajuntament, el primer interessat, ni les entitats que ultra tota consideració partidista, hem de suposar que desitgen l'embelliment de Barcelona i la plena possessió d'un dels indrets més encisadors de la ciutat.

No volem creure, ni tan sols maliciar-ho, que aquest silenci i desmenjament es degui a què es tracta d'una aspiració més aviat idealista que no pas de profit material, entenent aquest profit no en el que representi per a Barcelona, que és innegable, sinó per als que inter-

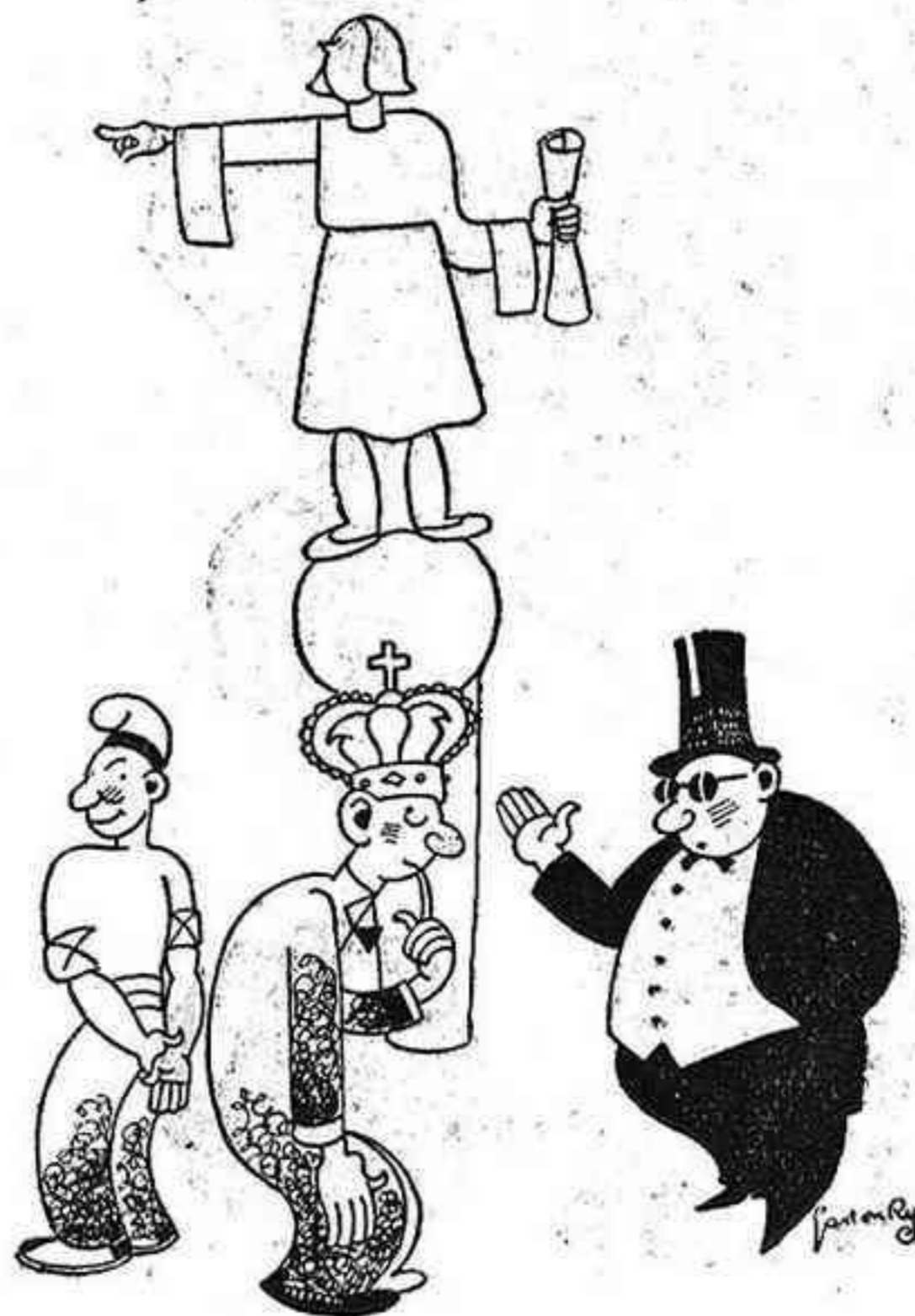
venguin en la resolució de l'afer. No; no ho havem de creure.

També ens costaria molt sospitar que una vergonyosa dessídia i una deserció de la dignitat d'homes liberals, humanistes i catalans, sigui la causa de l'oblit. Més aviat hem d'entendre que es vol reservar la desaparició del castell maleït com un número del programa de les properes eleccions, el qual, a més de constituir una burla sagnant dels

anhels populars, resultaria de fet contraproduent, puix ¿quin és el partit, de la dreta, de l'esquerra o del mig, que no estigui conforme a què caigui la inútil i ignominiosa fortalesa, de records tan sinistres per a tots els barcelonins?

Hem vist, però, amb satisfacció que no ens quedàvem sols del tot. Fa pocs dies que l'il·lustre escriptor que refà la història de Catalunya, el senyor Antoni Rovira i Virgili, parlava des d'un diari de l'Esquerra de la necessitat de reconquerir plenament la muntanya de la ciutat. El senyor Rovira i Virgili, a més del seu prestigi, té l'autoritat d'ésser membre del Parlament de Catalunya. La cosa està, doncs, ben encaminada. Tenim la certesa que properament, sense ajornar-ho gaire, es tractarà seriosament d'alliberar la muntanya de Montjuïc de l'ombra negra del castell voltat d'espectres, per dir-ho amb les mateixes paraules del senyor Rovira i Virgili.

Si així no fos, seria qüestió de promoure un plebiscit ciutadà que reclamés dels Poders de la República i del Govern de Catalunya el que ja haurien hagut de fer sense necessitat de tants precís i de tantes apel·lacions. Entesos?

— Què representa el gest que fa Co'om?

El republicà:— Que f... el camp.

PANICAL

Escenes del Port

«SIRENAS», «GOLONDRINAS»,
«GAVIOTAS» I RESTANT FAU-
NA VOLATIL

«Passin! Passin! A cinc cèntims!
Ep!! Anar i tornar, cinc centi-
mets!!

I la gentada, enorme, embarca en
les antiestètiques *gaviotas*, i una ve-
gada a bord s'apreten els uns als
altres com arengades en un barril.

Hom pensa, en veure aquell èxit
aquàtic, en el sinistre ocorregut no
fa gaires anys al mig del port, per
haver-hi hagut una col·lisió entre
una d'aquestes embarcacions i un
vaporet de la Companyia Arrenda-
taria de Tabacs.

Però l'interessant d'aquest aspec-
te del port no és tot justament la
més o menys probable catàstrofe
que pugui originar l'afany de «Ga-
viotas S. A.» en embarcar més gent
que la que li permet l'arqueix de les
seves embarcacions.

El pintoresc del cas és que el se-
nyor Bartrina, President de la Junta
d'Obres del Port, el comandant de
Marina i finalment el senyor Amet-
lla o fan el «tonto», o en són una
mica i no ho poden remeiar.

Si la rebaixa dels preus fins
aquest límit irrisori, fos inspirada
en un afany de beneficiar el públic,
no hi tindriem objecció a fer; però
jo crec que la rebaixa desgabellada
d'aquell servei tendeix, més que a
beneficiar el públic, a eliminar els
competidors de la S. A. que són
les *Sirenes* i les altres embarcacions
menors, per a després imposar els
preus que els donguin la gana i que
els permeti refer-se de les pèrdues
que ara en moments d'apassionada
competència han imposat.

EL PORT ES DE TOTHOM

El port és de tothom i crec que
l'època del caciquisme *Aixelà* ha
d'acabar.

Que una S. A. integrada per una
comunitat de cavernícoles labori la
roïna de més de cent famílies que
viuen de les embarcacions d'es-
barjo, només es podia tolerar per
lleï de l'imposició en temps de la
monarquia.

Ara la democràcia ha d'ésser la
norma conductora de tots els drets;
el control regulador de totes les ciu-
tadanes.

AVUI CINC; DEMA TRENTA-
CINC

Els preus dels viatgets marítims
són, pel que es veu, inestables.

Els dies que les *Gaviotas* són so-
les, val el viatge cinquanta cèntims.
Els dies que els altres tracten de
guanyar el pa de la seva família,
la Societat poderosa modifica el
preu i posa el servei a cinc cèntims.

Resultat: que es juga amb el pú-
blic i es juga amb els drets legals,
tan legals com els de la «S. A. Ga-
viotas», de les altres embarcacions
que fan servei a la Porta de la Pau.

EL PUBLIC SAP EL QUE HI HA

Ara el públic sap el que hi ha.
I si en els seus sentiments troba res-
sò el sofriment d'unes indústries
modestes que sempre l'han servit

amb menys encarcament i més
bona intenció que les grans *Gavio-
tas*, ell serà el primer a no utilitzar-
les més, sabent que aquesta rebaixa
d'avui representa la puja de demà.

PER QUE HO HEM FET

Perquè és un cas de justícia que
l'ESQUELLA, regnint la seva tra-
dició, ha d'emparar.

Perquè L'ESQUELLA es deu al
públic i en favor d'ell crida l'aten-
ció sobre l'escandalós abús, i darre-
rament perquè els redactors de l'ES-
QUELLA es deuen al setmanari, i
res més.

DELMAR

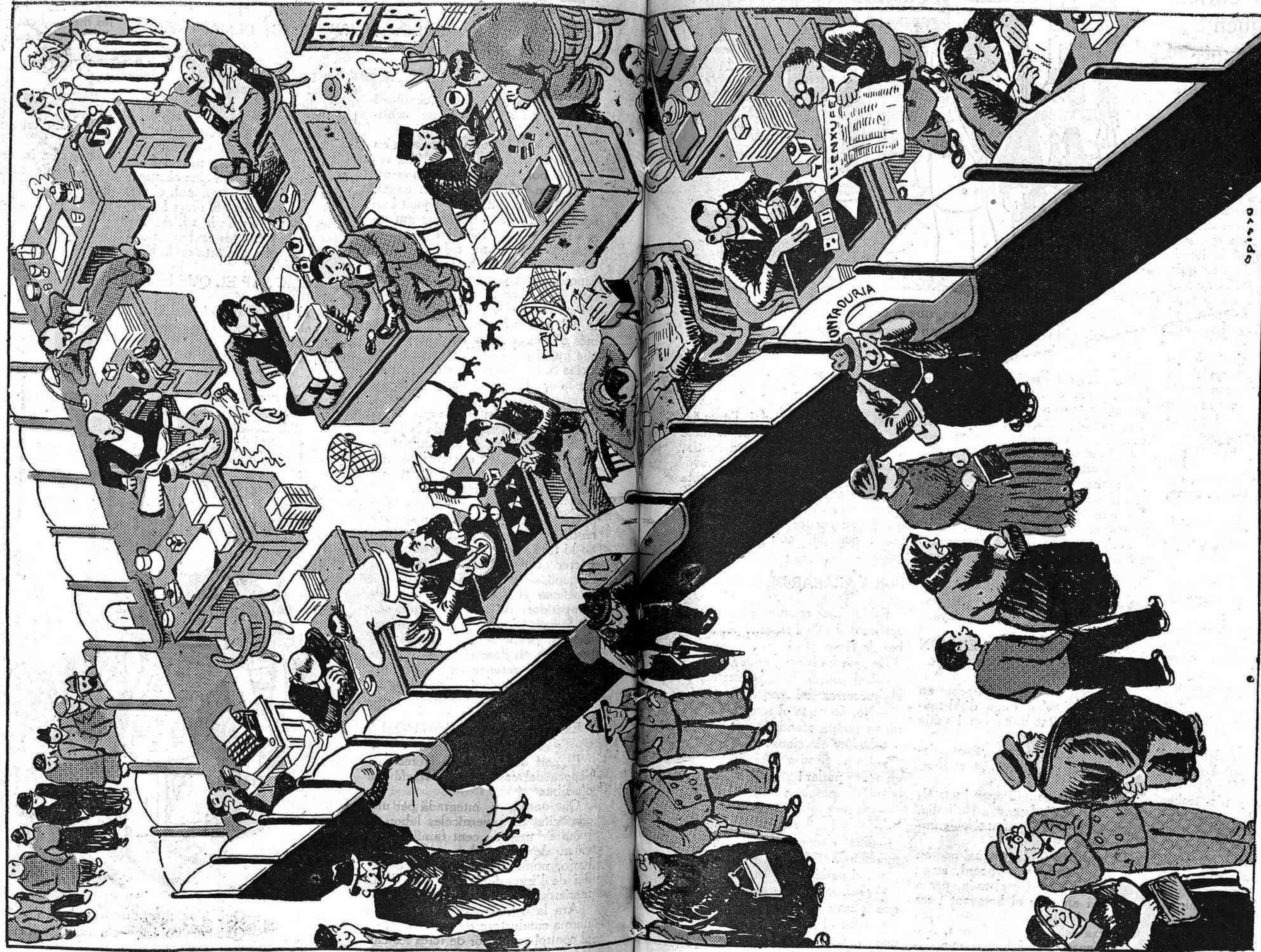
Compreu tots els dimecres

“El Carrer”

—Què et sembla, donaran l'amnistia?
—Què més voldrien els monàrquics... per rifar-se
més de la República!

LES GRANS ACTIVITATS NACIONALS

FOTOGRAVATS—BASTARD

L'oficina del traspàs de serveis

Spisso

Vuits i nous i cartes que no lliguen

UN HOME DE MAL GUST

Poc a poc, el canibalisme va desapareixent a Europa.

Segons un telegrama de «La Publicitat» un polonès habitant una petita (però honrada) població de Lituània, va destinar la tarda del diumenge a escanyar curosament la seva mare, de 52 anys d'edat.

Quan la va tenir ben escanyadeta, alshores la va tallar a trossos.

I quan aquesta delicada operació estigué enllestida, tingué la lluminosa pensada de voler tastar quin gust tenia la mare que l'havia parit, a fi de jutjar per a ell mateix, si és cert allò que diuen, que no hi ha al món, res millor que una mare.

Quin tros es va menjar? No ho sabem. El cert és que no li va agradar gaire, perquè pocs moments després d'haver sopat, sense ni tan sols escurar-se les dents, el gastro-nom polonès, es va pegar un tret, que molt bé hauria pogut pegar-se abans.

Es veu que la carn humana, encara que sigui de la pròpia mare, deixa molt que desitjar.

Està clar que una pobra dona de 52 anys, no pot ésser gaire tendra, sobretot amb un fill com el que tenia aquesta bona senyora.

Si almenys aquest xicot s'hagués menjat una cuixa o un ronyó de «Miss Polònia»!

Sempre hi haurà gent de mal gust... Amb unes noies tan tendres com corren avui dia, anar a menjar-se la seva mare!

¿Però que no tenia cosines aquest brètol?

AMENITATS

L'altre dia en un pis del carrer Taulat, féu explosió una bomba...

Als waters de «La Criolla» i al del «Cafè Espanyol» se n'hi troben a diari...

Es fruita del temps...

Un d'aquests dies, el nostre bur-gès, en Rafael López, l'il·lustre editor d'aquest setmanari, editarà un llibre il·lustrat pels dibuixants de la casa, titulat: «Quiere construir usted mismo sus bombas»?

No dubteu que serà un èxit editorial. La indústria bombífera està en el seu apogeu.

—Cregui'm, senyor Joan, que el comerç va molt malament.
—No hi deu anar tant, quan sempre fan festes.

Fins l'Ajuntament de Barcelona pensa crear una mena de burots, que es posaran a les portes dels wàters, de les esglésies, dels cafès, etc., etc. i preguntaran als passants.

—¿Porteu cap bomba de pago? Com adelanten les coses!...

I pensar que ara fa 30 anys, a Barcelona no hi havien altres bombes que la del Turín... Més tard vingué en Rull...

Però avui dia aquest desgraciat, no serviria ni per a lligar els paquets d'expedicions que la fàbrica de bombes perteneixent a una societat anònima hispano-francesa, expedia als quatre costats d'Espanya...

EL PAPEN DE ROMA I EL VON PAPA

El Papen de Roma, ha rebut en audiència el Von Papa d'Alemanya... Han estat una hora i mitja parlantant.

Segurament s'hauran posat d'acord... Llops amb llops, no es mosseguen...

El Von Papen, el Papen i tots els papen...ates d'Alemanya i d'Itàlia, sempre estaran conformes els uns amb els altres

Per desgràcia, els que mai podran arribar a un perfecte acord, seran els proletaris de tot el món, per a unir-se i engegar al botavant totes aquestes llèmenes, que obstrueixen la marxa del món, vers la pau, vers a un benestar social, vers una democràcia, vers una llibertat...

I és una vertadera llàstima, perquè ara com ara, són ells els més forts...

Les drètes; heus ací l'enemic. Un enemic terrible, tan terrible que fins actualment, a casa nostra, a Espanya, són elles les que provoquen el malestar, la fam i tota mena de conflictes socials...

Potser tindrà raó aquell sagrat cor que posen per les portes de les cases, i que diu molt seriosament: *Reinaré*.

PER A ACABAR DE FER EL PES

Falten unes quantes ratlles per a acabar d'omplir l'espai... per a acabar de fer el pes!

De què podríem parlar?

—Del procés dels encartats en els successos del mes d'agost?

—No, no! que el senyor del Moral es podria ofendre...

—De les eleccions?

—I ara! Si ni a l'Ajuntament no en volen parlar!

—Dels murcians?

—Ai no! ja fa fàstic i vòmit!

—D'en Lerroux? de l'Emilianu?

—Ens estimem més parlar dels murcians...

—I si parléssim d'en Companys?

—¿Home, que no hem dit que el que faltava era justament quelcom per a fer el pes? ¿Que no ho sap que en Companys no ens l'ha fet mai?

Un altre triomf del nostre dibuixant Ricard Opisso

Entre els expositors de la sala Barcelona s'ha fet una votació per l'adquisició d'un dibuix.

Per vuitanta vots, contra candidats que arribaren fins a deu, fou acordat que es compraria un dibuix del nostre dibuixant el gran Ricard Opisso.

No volem fer l'elogi de l'Opisso. El seu viu barcelonisme és admirat per tothom. Opisso és el dibuixant més barceloní de Barcelona.

La mostra d'admiració que li han donat els expositors de la sala Barcelona és una consagració d'artistes definitiva.

El poble fa ja temps que l'ha consagrat.

RICARD PALACÍN

Ricard Palacín ha mort a Lleida. Fou un lluitador.

Pertanyia a la promoció lleidatana que amb l'Humbert Torres i amb l'Alfred Perenya fou conseqüent lluitadora de l'ideal republicà i de les idees liberals i democràtiques.

La seva tasca en el Parlament de la República, en les hores febreses de l'Estatut, fou ben remarcada.

Les files esquerranes el trobaran a mancar.

Els esquerrans també.

Reposi en pau Ricard Palacín.

FERRAN AGULLÓ

Periodista vigilant i convençut. Poeta. Bon català.

Ha treballat anys i anys per Catalunya amb braó i en ratlla dreta.

Era Mestre en Gai Saber.

La Lliga tingué en ell un dels seus millors organitzadors.

Ferran Agulló ha mort als 71 anys, després d'una vida plena d'activitat i d'idealismes.

Pogué tenir amics que no combregaven amb els seus i fou amic d'amics d'altres idees.

No és poc poder fer aquest elogi d'un home.

I això es pot dir de Ferran Agulló.

Els contes de "L'Esquella"

Un conte jueu inventat d'un servidor

Abraham Levi va fer l'ànec.

Però Abraham Levi, encara que semblava mentida, va morir cristianament.

Feia ja anys, que havia abandonat la religió jueva, i s'havia convertit al cristianisme.

La seva ànima, doncs, se'n va anar dret cap al cel, al Paradís, esperant passar-hi una eternitat plena de tranquil·litat i de bons aliments.

Dispensi, jove...—li digué Sant

Pere—vostè no pot entrar.

—Per què?

—Perquè vostè és jueu.

—No, senyor... sóc cristià.

—«Arriba» home!

—Li ho juro!

—Aquí no jura ni Déu...

—Abans de morir, m'he confessat i he combregat!

—Que no passa, li dic...

—Que no passaré?

—No.

—Digui-li a Jesucrist que surti, que li vull parlar.

Jesucrist sortí.

—Què vols?

—Sóc un cristià que...

—Però si tu ets jueu!

—Em vaig convertir fa deu anys.

—I què vols?

—Vull entrar.

—No pot ésser. El cel és per als cristians.

—Però si ja ho sóc... he combregat, he...

—Res home res... Vosaltres, els jueus, us convertiu al cristianisme solament per interès. Però al fons, continueu essent tan jueus com sempre.

—Jo et juro que...

—Tira home! a mi què m'has d'explicar tu!—féu Jesucrist.—Que no veus que jo també ho era de jueu?

LLUÍS ELIES

—No sé qué passa, senyor Ramonet. sento una calentor...

—No en faci cas, que soc jo.

RODOLINS DE LA SETMANA

El senyor de Targarina va a la plaça per tonyina.

I per més que n'ha buscat ni un tallet no n'ha trobat.

I l'home molt empipat en un míting se n'ha entrat.

Pren la paraula el minyó i li criden l'atenció.

Ataca com se comprèn la República i el Govern.

I mireu-lo en aquest banc tip de tonyina... i de franc.

PASSANT

La República en te la culpa

No sabem si, en aparèixer aquest número, hauran aparegut els aviadors Berberan i Collar. Nosaltres, ja no cal dir-ho, voldríem que fos així. I encara voldríem més: que apareguessin vius.

Hi ha qui no ho voldria; encara que sembli estrany, hi ha qui no ho voldria. Hi ha qui s'alegraria de la mort d'aquests dos minyons heroics: tal vegada, amb un xic de bona voluntat, fóra possible carregar aquesta mort als homes dirigents de la República i fer-los-en a ells únics culpables.

No us ha d'estranyar aquesta suposició: hi ha gent prou bèstia per a això i molt més. I en dir «prou bèstia» consti que volem dir prou monàrquica. D'un monàrquic o d'una colla de monàrquics, podeu esperar-ne qualsevol animalada: els miracles (?) d'Ezquioga, les juerques del Bar Chicote, i la manifesta-

ció pacífica de la matinada del deu d'agost.

I, en efecte, aquesta bestiesa ja s'ha dit. I s'ha dit, naturalment, per boca d'un monàrquic: certes boques estan predestinades a dir bestieses.

S'ha relacionat el vol del «Cuatro Vientos» amb el del «Plus Ultra», amb Franco i amb el difunt Primo de Rivera. D'aquesta mena d'escudella de pagès no en podia sortir més que una absurditat. Aquesta: la República té la culpa de la pèrdua de Barberan i Collar. Sembla que el Govern digué als extrems aviadors que calia seguir endavant. I els pobres aviadors es perderen. Ja ho veieu si en són de dolents els homes del Govern de la República.

Es per això que els que s'enriellen d'haver trobat aquesta injúria inèdita, s'alegrarien que els aviadors no es trobessin mai més. O que

els trobessin morts. Foren dues víctimes més de la República, com Calvo Sotelo i Sanjurjo, per exemple, per trist exemple.

I és per això, per manca de sensibilitat i d'intel·ligència, perquè en lloc de cap tenen una carbassa—una carbassa calba o amb cabell ondulat com les porres metàl·liques—que de tot en té la culpa la República.

De què ploqui massa;
de què ploqui poc;
de què faci massa calor;
de què faci massa fred;
de què hi hagi grip;
de què no n'hi hagi;
etcètera, etc., etc., etc., etc., etc., etc.

Tot això, aquesta actuació dels monàrquics, és llastimosa per com resulta grotesca. Ells malden per ésser tràgics personatges d'Esquil, i no aconseguen més que ésser personatges de Muñoz Seca.

QUIRZE DE BESORA

CINEMA

LA PROPERA TEMPORADA

Espanya és un dels països d'Europa —i són rars— on la temporada cinematogràfica va endarrerida d'un any.

Quan a París, a Londres, a Berlín i tanmateix a Roma, certs films passen simultàniament com pot donar-se'n compte que nosaltres gaudim de les grans produccions franceses, americanes o alemanyes quan han pasat fa més de 6 ó 8 mesos per les capitals europees.

A Espanya, o al menys a Catalunya, ja ho hem dit abans, va un any retrasada. Quina és la raó?

Citem, per exemple, «El signe de la Creu», de la Paramount, i «Cavalcada», de la Fox. L'un i l'altre han estat projectats a començament de l'any en curs. No veurem aquestes pel·lícules a Barcelona, fins allà a fi d'any.

Per tant, el mercat espanyol és tan important com el de qualsevol altra nació. Hi ha, per altra part, la possibilitat d'ésser considerat com un país que en proporció pot ésser comparat amb els més afavorits, puix té un nombre apreciable de sales de projecció. Naturalment, no pensem pas que els films abans citats es projectin a fi de la propera temporada, però el que és cert és que no seran projectats a principis de temporada, el que demostra que serà a principis d'any nou, o sigui un any després d'haver-se estrenat en les altres grans ciutats.

¿Quan, doncs, podrem veure els darrers bons films americans i d'altres produccions amb la màxima actualitat possible?

TONI ZERGA

Comics, autors i empresaris

El senyor Fernández Buigas, notable home de lletres i distingit empresari, ha marxat, com cada any, cap a l'estranger: Perpinyà i Toulouse. Va a comprar obres perquè segons sembla ací a Catalunya no hi han autors.

Aquestes obres, indubtablement, donaran dies de glòria al teatre català. Recordeu, per exemple, «Una dona i dues vides».

Aquestes obres les traduirà el senyor Melcior Font, gran temperament de secretari, en vistes, fent-ho així, a obtenir una subvenció de la Generalitat.

Tot sigui en bé del teatre català, que està passant una època tan florent.

Una definició oïda a un redactor de «La Publicitat»:

«Josep Maria de Sagarra és un Pitarra de via estreta.»

Maria Vila i Pius Daví, les dues glòries més legítimes del carrer de l'Hospital, diuen que aquest estiu aniran a París a donar unes representacions de teatre català modern. Han escollit el mes d'agost perquè a l'agost a París no hi queda ningú.

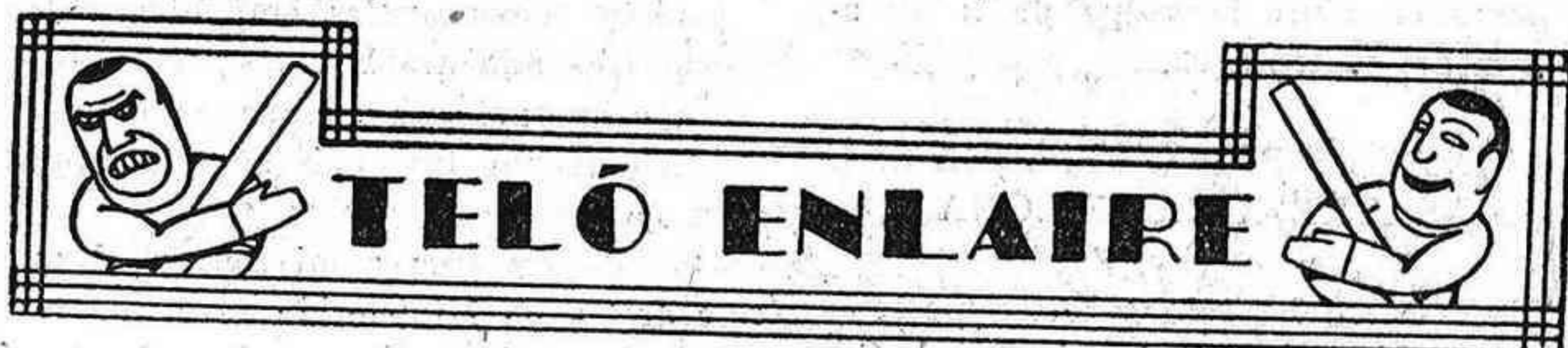
Representaran «Un milionari del Putxet», «Corpus» i «El carro de l'alegria».

Millàs Raurell escriu una sarsuela. Ho sabem de bona tinta.

I ens n'alegrem. L'aportació de Millàs Raurell al líric català sempre serà intel·ligent.

I ja convé.

L'APUNTADOR

BARCELONA

«La Novia de Reverte». Romanç andalús, en 3 jornades, original de Serrano Anguita i Góngora.

Hi ha una tendència poètica castellana en ressuscitar l'Espanya lluenta del crom de les caixes de panses.

Un poeta del tremp de García Lorca pogué escriure gitaneries poètiques amb una brillant llum de poesia. Fou García Lorca el que posà altra vegada de moda l'espanyolisme empatillat, amb trabuc, castanyoles, Giralda o Alhambra, punyalades «traperes», etc., etc.

Els que han seguit la seva tendència, sobretot en el teatre, han donat cromisme xerramequer estil «La Lola se va a los puertos»; dels Machado, o «La Novia de Reverte», de Serrano Anguita i Góngora.

Quin empatx de radolins i musiqueta de consonants! Quina indigestió d'arres! Ara aquella que comença:

«Yo era un hombre —¡ veinte años que en mis venas galopaban.»

Ja se sap que n'hi ha un que es farà aplaudir explicant la seva vida.

Ara una altra:

«Tarde de julio, en Seviya...

Un sol de plomo en el cielo
y una brisa pegajosa

sobre la arena de un ruedo.»

També se sap que això serà l'ària de la «corrida», amb tots els llocs comuns de totes aquestes àries. Altre aplaudiment.

I versos. I més versos. I consonants. I més consonants. Hom surt del teatre com si hagués passat dues hores prop d'un redoblan que assajava una marxa bèl·lica. Un badall llarg trenca l'encís d'aquesta mena de fanfarra.

«La Novia de Reverte» no és res més

que un crom de reclam de mercaderies de Màlaga, o si es vol de «Seviya». Es llàstima que les agilitats d'un ben trobat ofici que té Serrano Anguita i la facilitat muscial llampant que té Manuel Góngora, no hagin estat aprofitades per a coses menys lluentes i de coloraina que «La Novia de Reverte».

Simpàtica Carme Díaz en l'execució de l'obra, i bé la resta de la Companyia.

DELS NOSTRES ACTORS

Els primers que es queixen de la crisi del teatre, i és natural, són els nostres actors.

¿Què ha fet cap d'ells per a remeiar-la? Absolutament res!

Desfeta la companyia que actuà temps i més temps a les ordres del senyor Canals, dividida aquella companyia en dues o tres, ¿hi ha hagut cap actor d'aquells que ple d'idealismes i d'amor al seu art emprengué campanya de renovació, de rectificació, de provatura? Cap! Els nostres actors fan la viu-viu, ajupits pessimistament sota les circumstàncies. Els uns empestifen de vodevil groller els pobles de Catalunya. Els altres exploten les produccions que aprengueren ara fa dos anys. Posen una obra ací, altra obra allà, mal apreses, mal presentades, sense fervor, convençuts que el seu mal no vol soroll ni té remei, conformats amb «Pací caic i allà m'aixeco».

Es possible aixecar el teatre així? ¿Creurà ningú que semblant actitud pot menar altra vegada la gent al teatre?

El cine dona bones presentacions i bones execucions. El teatre sembla una exhibició de llàstimes. Bella propaganda en favor d'un teatre renaixent! Encertat camí per a matar el teatre cada dia més!

I així van fent els que fan comèdia a casa. Inconscients del mal que es fan ells mateixos. Desconeixent que els fessers del teatre, sobretot a Catalunya, són els actors.

Ni estudien, ni tenen fe, ni tenen amor al seu ofici, ni treballen amb entusiasme. Arrosseguen la creu, esperant que el públic els faci de Cirineu complaent.

Com ha de succeir, el públic eis dona l'esquena.

Els actors, sobretot els nostres, són els primers en tenir la culpa de la decadència del teatre a casa.

ESPANYA ES PREOCUPA DEL SEU TEATRE A BARCELONA

Lluís Calvo ha cobrat 50,000 pessetes de subvenció, que li ha donat el Govern espanyol per haver sostingut un any sencer, i sense tancar les portes, companyia de sarsuela castellana a Barcelona.

Felicitem a Lluís Calvo. I no fem cap comentari a aquest gest del Govern espanyol, ben remarcable per cert, ni a la seva significació, ni a les comparances que ens podria suggerir, perquè els comentaris es fan sols.

Repetim que felicitem a Lluís Calvo.

WORK

ESQUELLOTS

UNA NOTA DEL VIATGE DEL PENAT SANJURJO

En passar per Madrid el general, va sospirar, posant-se la mà damunt d'una creueta política que porta damunt del pit:

—«Dios sufrió mucho por nosotros»— li va dir un acompanyant afí, vist el geste místic del general.

NEVERES

«GLACIAL»

PER A ESTABLIMENTS
I PER A US DOMESTIC

Sumament fredes, sòlides i pràctiques, són econòmiques pels seus preus, la seva poca despesa diària, gran utilitat i perllongada durada

Grans models

a preus moderats

Models populars de

26 a 70 pessetes

Despesa diària, des de 10 cènt. Construcció i venda directa: **Benet i Mercader, 26**, al costat de l'estació de Gràcia i del Teatre del Bosc

—«Sí, sufrió mucho»— diuen que va murmurar el general. —«Pero ahora yo pensaba que a las once, que es esta hora, los cabarets madrileños ya empiezan a animarse.

Es parla d'una vacant de Ministre que pot deixar en Franchy Roca.

Es parla que aquesta vacant la pot cobrir un ministre català.

Ja han començat les empentes entre els nostres ministrables.

—«Jo ho faré més bé que aquest.»

—«El que ho farà més bé que aquest sóc jo.»

—«¿Qui em treu a mi l'ésser el que tinc dret a un Ministeri?»

Que ho farà que com més gros és el sacrifici més gent hi ha disposada a sacrificar-se?

El diputat senyor Josep Fontbernat, cèlebre en tot, ha merescut l'honor d'ésser nomenat... ¿director dels cors del Liceu? cap de la banda de la Casa de Caritat? corrector de les obres de Wagner? No. L'illustre compositor i generalíssim dels «Cent homes» és, des d'ara, encarregat del servei de contingents per a l'enviament de fruites i verdures a França. El mèrit principal és el d'haver viscut uns quants anys a la República veïna.

Després d'haver vist que el senyor Companys era nomenat ministre de Marina, no ens estranyem de res.

Diumenge a la tarda anàrem a passejar pels jardins de Montjuïc. Escenes típiques d'Alcantarilla i de Cuevas de Vera. Gent ajassada que berenava i sopava llençant les deixalles a tot arreu o projectant-les a distància com si hom s'assagés a engegar coets. Un banc per terra. Roncs entre un matoll de baladres. Una colla de brivalls apedregant les granotes dels estanys i destruint de passada les plantes aquàtiques que hi suren. Dones que fan pomells amb les flors que arrenquen. Ni un guàrdia. Anàvem a protestar; però ens vàrem empassar el repte, puix ens exposàvem quan menys a que ens diguessin: *Váyase usted a su tierra.*

Els clericals es queixen de que la República tregui de les escoles els llibres que parlen de religió. Vaticinen els

danys més terribles com a conseqüència de l'ensenyament laic.

Com hi ha Déu! Se'n poden ben alabar dels resultats de l'ensenyament monàrquic, patrioter i clerical.

Ja és sabut que el Col·legi Valldemia, de Mataró, és una de les principals institucions d'ensenyament dels PP. Escolapis. Doncs bé: en certa premsa hom pot llegir u nanunci de l'esmentat col·legi amb aquest eloqüent afegitó: *Propiedad de la «Société Immobilière Mondiale».*

Què vol dir això?

La gent terrible de la F. A. I. i els idíllics camarades del B. O. C., als quals hi ha qui els anomena els pomells de joventut roja, segueixen l'obra revolucionària d'emporcar amb mangra i quitrà les parets dels edificis. Des de les inscripcions de: *¡Hobrerros, no botar!* a la *Marcha de la fam*, n'hi ha per a tots els gustos.

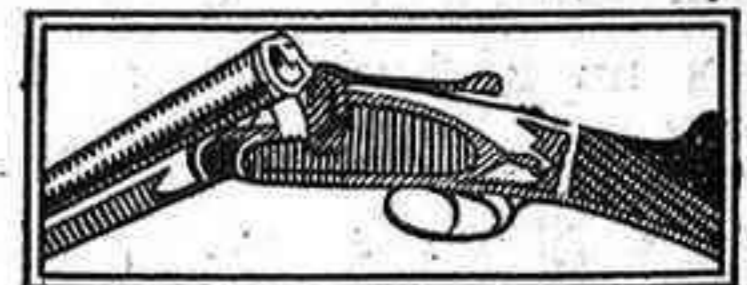
Companys, feu totes les revolucions que volgueu, però no us embruteu a les parets!

El nomenament de Lluís Companys per al ministeri de Marina, ha fet botar de ràbia els radicals. Qui més qui menys es veu amb cor per a cantar *¡Playas las de Levante!*, bo i vestit d'almirall.

Per tal d'entrenar-se i de fer pública i notòria demostració de mèrits, el «Club Republicano» ha noliejat un vaixell per a fer un creuer de quatre dies als ports de Barcelona, Palma, València i Cartagena.

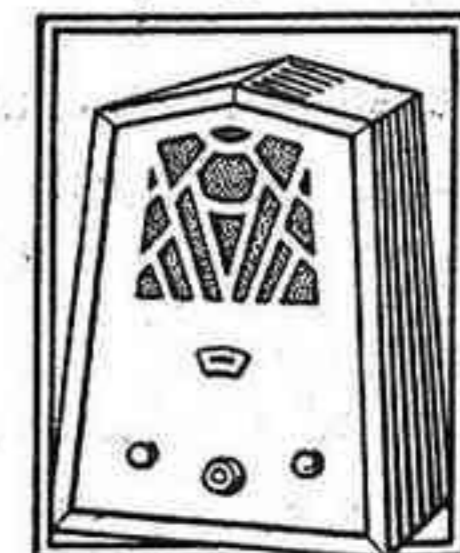
En March no hi té res a veure i tampoc s'admeten pactes amb sirenes.

ARMERIA·RADIOS

vender a plaça i al comptat

es
desitgen
agents

Barcelona·Gràcia

FBaró
Goya 11
Tel.
73497

CAFES DEL BRASIL
PER TOT ESPANYA

Exigiu els cafès del Brasil
Són els més fins i aromàtics

CASES BRASIL

BRACAFE

Caruso, Fleta, Tito Schipa, Pau Casals, Sagi Barba, etc., impresionen en discos

La VOZ

de su amo

Companyia del Gramòfono, S. A. E.

ANUNCIEU A
L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

Diners amb hipoteques, mercaderies,
automovils, etc.
Acudiu a CORSEGA, 240, Entl.

G. ALOMAR Vies urinaries. Curació més ràpida mitjançant el seu aparell elèctric
Balmes, 4. C. econòmica 5 ptes. de 12 a 3 i de 5 a 8. Fest. de 10 a 12

BA-TA-CLAN Marquès del Duero, 85-Tel. 31374
Tarda a les 3,30 :: Nit a les 9,30

Avui i dies següents: FORMIDABLES DEBUTS

Doratella - Bella Marujita - Guerrero - Conchita Martínez - Mary de Lis - Marina López - Maruja de Arce - Manolita Mongin. TANI ZERJA

Tots els dies un alegre vodevil - Dancing d'1 a 4 matinada

FRONTÓ NOVETATS

Tots els dies grandiosos partits, tarda i nit

ELS MILLORS PELOTARIS

Si voleu passar una bona estona, aneu al Frontó Novetats

DETALLS PER PROGRAMES

Llibreria Espanyola - Rafel López

Rambla del Mig, 20,

Barcelona

Telèfon 20160

E. H. H.

3001 Secretos para ganarse la vida

(Recetas para confeccionar numerosos artículos de fácil venta)

PREU 6'50 EN RUSTICA - CARTONE 7 PTES.

Dr. EDGAR PLOTZ

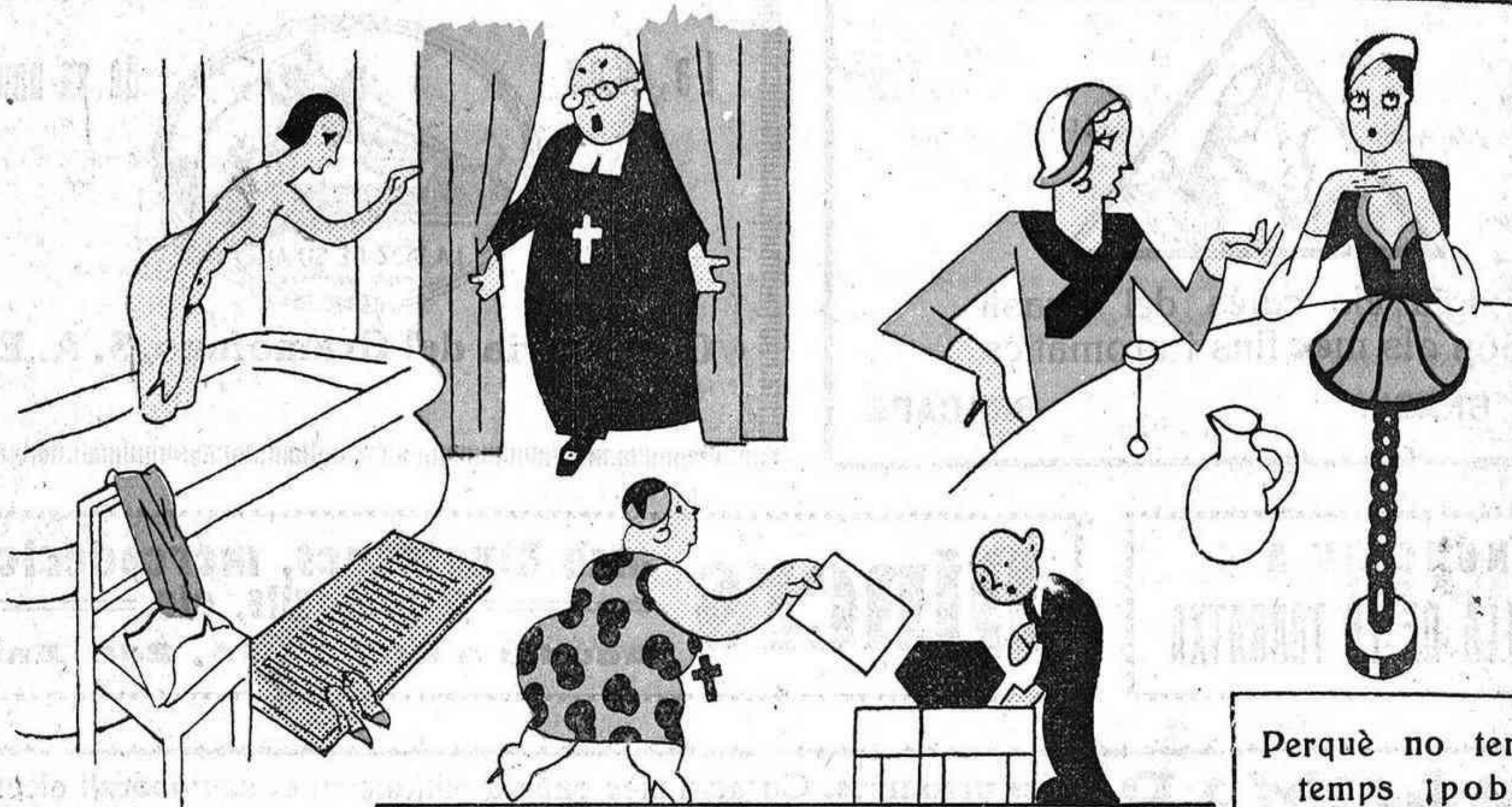
INICIACION Y ORIENTACION SEXUAL

(Los secretos de la sexualidad desvelados) - Profundamente ilustrado - Preu: 7 ptes.

J. RODALA

SUEÑO DE LUJURIA

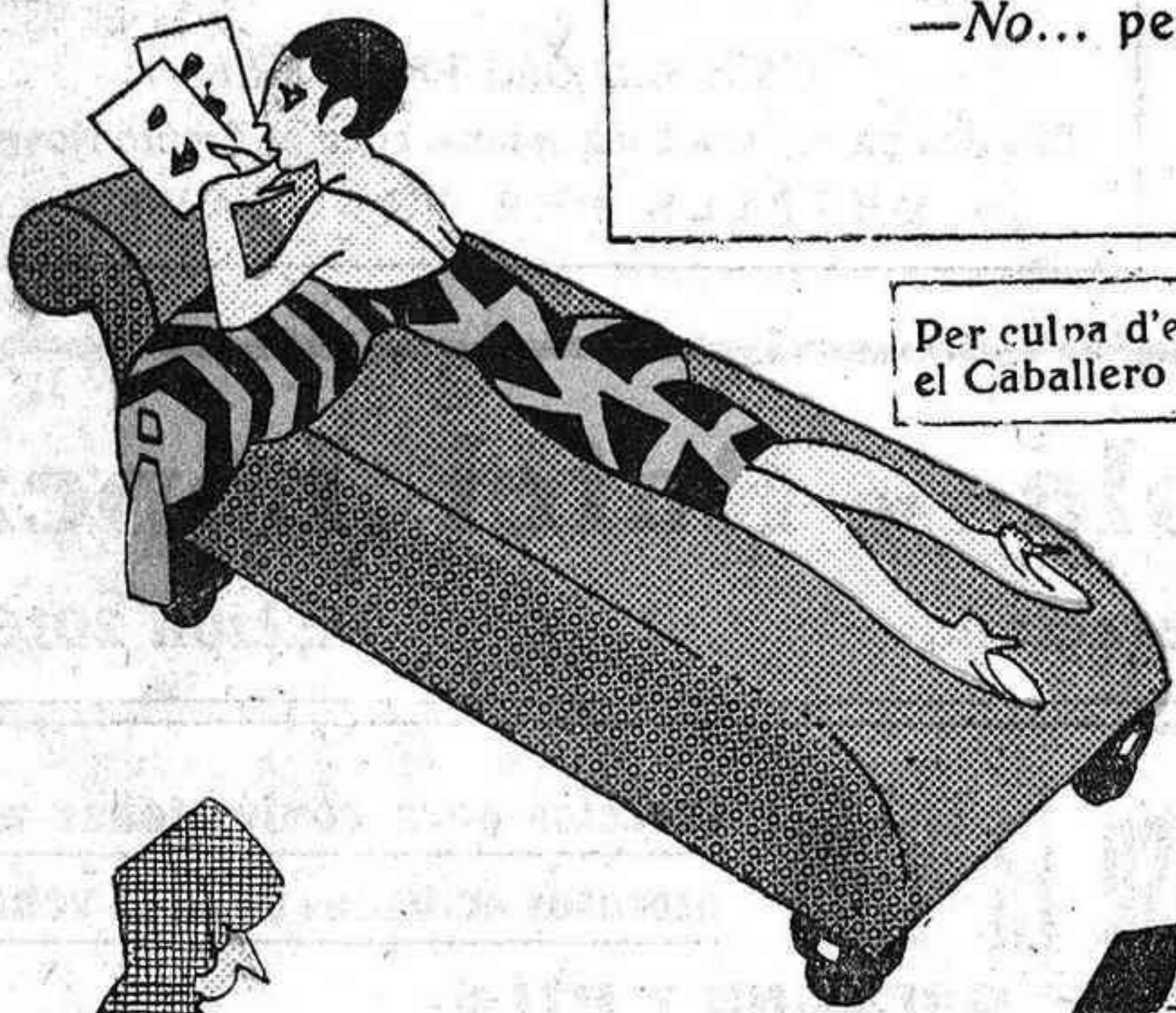
Verá en él, a la humanidad debatiéndose entre las garras de la vesania sexual, y, como la virtud, la espiritualidad y el sentimentalismo, no son otra cosa que oropeles retóricos, con los que el hombre pretende cubrir cual se oculta una llaga repugnante, la lujuria, que, de modo subconsciente impulsa todos sus actos.

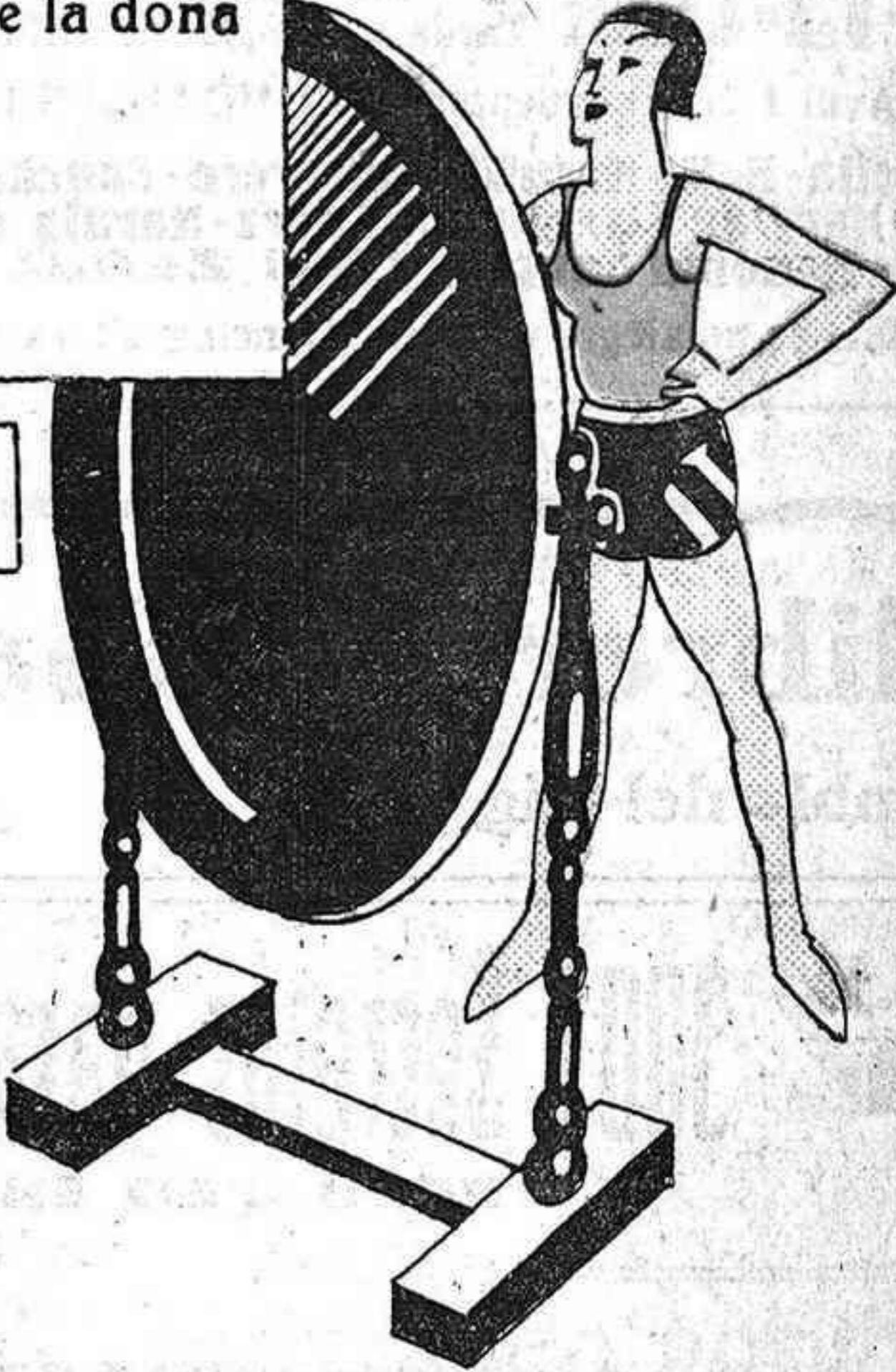
Perquè no tenen temps ¡pobres!...

Perquè li cerquen el vot fins en la intimitat...

El vot de la dona
 —¿Vostè comprèn que la dona ha de votar?
 —No... perquè...

Per culpa d'en Novarro i el Caballero Audaz.

Perquè no li preocupa més que la línia...

Ja per endavant ens ho té recomanat la Superiora de les Reparadores

I, tu i jo, perquè volem el temps per altra cosa...

noqueta